

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 11

NOVEMBER 2011

**RELIGIESTUDIES V1
MEMORANDUM**

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 7 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1 (VERPLIGTEND)**

1.1	1.1.1	Politeïsme	(2)
	1.1.2	Teïsme	(2)
	1.1.3	Sinkretisme	(2)
	1.1.4	Monoteïsme	(2)
	1.1.5	Ateïsme	(2)
1.2	1.2.1	Mohammed	(2)
	1.2.2	Halaal	(2)
	1.2.3	Durban	(2)
	1.2.4	Pastoor	(2)
	1.2.5	Woordeboek	(2)
1.3	1.3.1	'n Regeringstelsel gebaseer op die veronderstelling dat God die oppergesag is. Die term beteken letterlik 'regering deur God'.	(2)
	1.3.2	Om jou lewe vry van enige religieuse instellings of simbole te lei.	(2)
	1.3.3	Die bevordering van positiewe verhoudings tussen sektore van een religie, asook tussen religieë. 'n Poging om weer die Christelike kerk te verenig.	(2)
	1.3.4	'n Soort heilige verhaal, hoofsaaklik oor die oorsprong of die einde van die tyd, of sleutelgebeure in die tyd.	(2)
	1.3.5	'n Religieuse viering wat bedoel is om 'n heilige gebeurtenis te gedenk of 'n heilige teenwoordigheid te bring.	(2)
1.4	1.4.1	Waar	(2)
	1.4.2	Waar	(2)
	1.4.3	Waar	(2)
	1.4.4	Onwaar	(2)
	1.4.5	Waar	(2)
1.5	1.5.1	Christendom	(2)
	1.5.2	Baha'i' Geloof	(2)
	1.5.3	Islam	(2)
	1.5.4	Boeddhisme	(2)
	1.5.5	Hindoeïsme	(2)

TOTAAL AFDELING A: 50

AFDELING B**VRAAG 2**

- 2.1 2.1.1 Ja.
San gemeenskap en godsdiens het baie veranderinge ondergaan. (4)
- 2.1.2 'n Beswymingsdans is 'n ritueel omdat dit 'n plegtige aktiwiteit is wat 'n reeks aksies gedurende 'n godsdienstige seremonie behels.
Dit bring die gemeenskap bymekaar.
Dit help om spesifieke probleme in die gemeenskap op te los. (6)
- 2.1.3 Politeïstiese
Hulle glo in twee gode; die skepper god en die god van die aarde. (4)
- 2.1.4 Ja.
Die gesondheid owerhede moedig tradisionele gesondheid praktyke aan.
Daar is mense in ons gemeenskappe wat steeds sterk in tradisionele genesing glo. (6)
- 2.1.5 Hulle het 'n bestaan gevoer deur te jag en te versamel. (2)
- 2.1.6 'n Beswymingsdans is 'n dans wat die geneser uitvoer wanneer hy/sy die wêreld van die geestelike binnegaan. (2)
- 2.2 2.2.1
- Islam
 - Baha'i
 - Christendom
 - Boeddhisme
- (4 x 2) (8)
- 2.2.2 Afrika Tradisionele Godsdiens
Judaïsme
Hindoeïsme (6)
- 2.3
- Aanbidding
 - Gebed
 - Meditasie
 - Geloof
 - Mistisisme
 - Spiritualiteit
- (6 x 2) (12)

VRAAG 3

- 3.1
- 'n Verteenwoordigende simbool is 'n simbool wat vir iets anders staan.
 - Dit kan ook as 'n teken funksioneer.
 - Die Kruis
 - 'n Voorstellingsimbool is iets wat gelyk is aan dit wat dit voor staan, bv. 'n straatkaart is 'n voorstelling van 'n werklike landskap.
 - In godsdiens is 'n voorstellingsimbool gelyk aan dit wat dit voor staan, bv. in die Ortodokse kerke is daar ikone waarin die heilige as teenwoordig aanvaar word.
 - 'n Voorstellingsimbool hoef nie iets te wees wat solied is wat iemand aanraak nie.
 - Dit kan ook 'n klank, 'n woord, 'n wysie, 'n gebaar of 'n houding wees. (10)
- 3.2
- 3.2.1 'n Mite
Dit is 'n storie oor bonatuurlike menslike wesens vanuit die vroeë tye wat as waar geglo is.
Dit bied 'n verduideliking vir hoedat die natuurlike, waarneembare, sosiale gebruike tot stand gekom het. (6)
- 3.2.2 Om te verduidelik hoedat die heelal ontstaan het. (2)
- 3.2.3 Die eerste wese het ontstaan nadat die aarde gereed was. (2)
- 3.2.4 Politeïstiese
Daar was meer as een god naamlik Brahma en Saravasti. (4)
- 3.2.5 'Hulle was getroud.' (2)
- 3.2.6 Brahma (2)
- 3.2.7 Dit was mondeling van geslag tot geslag oorgedra. (2)
- 3.3
- 3.3.1 'n Ritueel is 'n spesifieke handeling wat spesiale tye uitgevoer was. Dit word op 'n spesifieke voorgeskrewe manier uitgevoer. (4)
- 3.3.2 Die gevare kan misverstand, agterdog, jaloesie, teleurstelling en vyandigheid tussen die getroude paar en tussen die familie behels. Ernstige vyandigheid kan lei tot geweld en selfs die einde van die huwelik en die band tussen die families. (4)
- 3.3.3 Leerders moet weet wat 'n ritueel is.
Leerders moet verstaan dat 'n rite of oorgang – sodanige huwelik seremonie bestaan uit vele rituele.
Leerders moet een so 'n ritueel kan beskryf, soos byvoorbeeld die slag van 'n dier, die oorhandiging van die bruid aan die bruidegom, die uitruil van ringe, die aansteek van vuur, ensovoorts. (8)
- 3.2.4 Leerders moet verduidelik hoedat die ritueel wat hulle gekies het die erns van die verandering beklemtoon.
Miskien is dit die toespraak wat gelewer is, die spesiale gebare of aksies, 'n verandering van klere of juwele (afhaal en aansit) die gebruik van heilige objekte, ens. (4)

VRAAG 4**4.1 4.1.1 Missie**

- Sending is afkomstig van die Latynse woord *mittere* wat beteken 'om te stuur'.
- Woord is met Christus se sending van sy dissipels om die Christelike boodskap te verkondig, geassosieer.
- Die woord 'sending' en 'sendeling' is dikwels gebruik om na alle godsdienste te verwys wat pogings aanwend om ander gelowiges tot hul godsdiens oor te haal.

(4)

4.1.2 Evangelisme

- Evangelisme is 'n vorm van missie, wat veral fokus op gevalle of nie-aktiewe lede van hul eie godsdiens eerder as buitelanders.
- Dit beteken om ander tot jou godsdiens te bekeer, bv. die Christelike geloof.
- Vir Christene is dit die laaste opdrag wat Jesus aan sy dissipels gegee het.

(4)

4.1.3 Dialoog

- Die woord 'dialoog' verwys na 'n gesprek tussen twee partye.
- Wanneer die woord met verwysing na godsdienste gebruik word, beteken dit 'n ernstige gesprek tussen twee of meer godsdienste.
- 'Inter-godsdiensig' beteken dat die gesprek tussen twee of meer godsdienste plaasvind.

(4)

4.1.4 Ekumenisme

- Ekumenisme is 'n poging om die eenheid van die Christelike kerke te herstel.
- Dit is die byeenkom van verskillende kerke om met mekaar saam te werk.
- Hierdie beweging het gelei tot die Wêreldraad van Kerke.

(4)

4.1.5 Sinkretisme

- Die term 'sinkretisme' kom van die Griekse woord *synkretismos*.
- Dit beteken die verbinding van twee partye teen 'n derde.
- Dit verwys na versoening van godsdienste, wat somtyds tot gevolg het dat 'n nuwe godsdiens gevorm word.

(4)

4.2 4.2.1 Sekulêre staat.

Dit meng nie in godsdienstige sake nie.
Alle godsdienste word gelyke status gegee.

(4)

4.2.2 Dit is 'n staat waar die bestaan van God of 'n Opperwese ontken word.

Albanië; China; Viëtnam; Noord-Korea

(4)

4.2.3 Ja

- Godsdienstige gemeenskappe kan in plekke van hul keuse byeenkom.
- Die staat meng nie in godsdienstige sake nie.
- Mense kan vrylik aanbid.
- Godsdiensvryheid is omvat in die grondwet van die land. (6)

4.2.4 **Godsdiensvryheid**

- Dit is die vryheid om in die godsdiens van jou keuse te aanbid.
- Die bywoning van godsdienstige aktiwiteite moet vry en vrywillig wees.
- Godsdiens beoefeninge moet op 'n gelyke basis beoefen word. (6)

4.3 **Eienskappe van gebed**

- Gebed word veral geassosieer met die mistiek van die liefde.
- Gebed is gebaseer op die idee van 'n duidelike onderskeid tussen God en die mens, Skepper en skepsel.
- In gebed word God direk as 'n afsonderlike wese aangespreek.
- God kan in die vorm van lof aangespreek word.
- Die belydenis van menslike swakheid en magteloosheid kom dikwels in gebed voor.
- Berou (oorweldigende besef van sonde voor God) en die smeek om goddelike genade en vergifnis vorm nog 'n sentrale element van gebed.

(5 x 2) (10)
[50]

VRAAG 5

5.1 5.1.1 **Ten gunste:** sport, familie uitstappies, speel speletjies, lees, TV kyk
Teen: dwelms, alkohol, dobbel, prostitusie, pornografie (8)

5.1.2 Ontspanning aktiwiteite wat deur godsdienste ondersteun word is oor die algemeen nie 'n probleem nie.
Gedurende die aktiwiteite geniet mense hulself nadat hul werk afgehandel is.
Ontspanning aktiwiteite word deur godsdienste verbied omdat dit ongesond en oor die algemeen afkeurend is. (4)

5.1.3 **Dwelms, alkohol en dobbel**

- Die Hindoes glo dat dobbelary baie ellende bring.
- Dit kan ook skade aan jou goeie naam doen.
- Die Boeddhistes glo dat dobbelary tot bose gevolge lei.
- Vir die Moslems is die drink van alkohol en dobbelary 'n verfoeilikheid en van Satan.
- Die Jode glo dat dobbelaars diewe is.
- Dobbeldary en alkohol word ook deur die Jode verbied.
- Dwelms, alkohol en dobbel vernietig lewens.
- Christendom verbied die misbruik van dwelms en alkohol omdat dit lewens verwoes.

5.2 5.2.1 **Die leerder kan enige beleid kies.**

Om dwelms te verban

- Die gemeenskap moet genoegsame hulpbronne het om die probleme wat met dwelms geassosieer word, aan te pak.
- Belasting sal aangewend word om dwelmbase te beveg.
- Korruptsie sal meer plaasvind.
- Hand aan hand werk met godsdienste.

Dwelms toelaat en beheer

- Dwelmverslawing sal meer voorkom.
- Belasting sal aangewend word om tred te hou met die groter hoeveelhede dwelmverslaafdes.
- Families is nou verantwoordelik vir die kostes van dwelmverslaafdes eerder as die mense wat in die kriminele wêreld ingetrek word.

(10)

5.2.2 **Rol van godsdiens**

- Inligtingssessies.
- Werkswinkels oor die negatiewe impak wat dwelms op mense se lewens het.
- Gelowiges met geloof-gebaseerde redes voorsien waarom hulle nie in dwelms vasgevang moet word nie.
- Gelowiges wetenskaplike bewyse van die negatiewe gevolge van dwelms gee.
- Berading aan dwelmverslaafdes.
- Families bystaan wat probleme met dwelmverslaafdes het.
- Saam met die regering te werk.
- Nou saamwerk met nie-regerings organisasies.

(10)

- 5.3
- Kweekhuiseffek
 - Verlies aan bogrond
 - Erosie
 - Ontbossing
 - Gat in die osoonlaag
 - Besoedeling
 - Aardverwarming

(5 x 2) (10)
[50]**TOTAAL AFDELING B: 100****GROOTTOTAAL: 150**